

בן-גוריון דמה על השולחן

נכתבו במיוחד לגיליון היובל (מילחמה ושלום; על האמנות ותמורותיה) בחר מיישם מיכור מייצג מכתבות כל שנה כשונן, גם באותיות הרפוס שנהגו בשנים עברו, ואשר על כמה מהן אכר כינתיים הכלה, ובלייון התצלומים המקוריים שאיירו את אותן הכתבות.

בין אותן הכתבות אלה תופשת ישראל מקום טוב, כאמצע. ישראל זכתה לכיסוי מעל ומעבר לגודלה, החל מהקמת המדינה; ארם מגושם, בעל כחליפה כחולה קלה, עניבה וחולצה לבנה, שיחק בעצבנות במישקפיו וניירותיו, הציץ לעיתים תכופות בשעונו. בשעה 4 אחר-הצהריים בדיוק רפק דויד בן-גוריון, ראש-הממשלה הראשון של המדינה היהודית, באגרופו על השולחן והחל קורא. בהגיעו למלים המצהירות על "הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, אשר תיקרא "ישראל", מחא הקהל (במוסיואון תל-אביב הישן בשררות רוטשילד) כפיים ופרץ בככי.

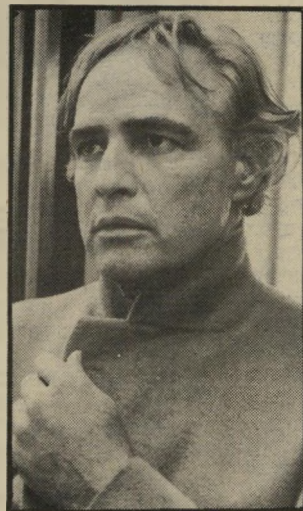
מישקלו המלא של אריק שרון (124 קילו); מספר זוגות מיכנסים-ינשים שנמכרו בארצות-הברית בשנת 1969 (45 מיליון); מה היה אחוז האלכוהול בכירה המיוחדת שהיו מבשלים להיטלר (אחוז אחד בלבד).

מפירסום כתבות ללא חתימת מחבריהן, כדי להשוות לשבועון אחרות כוללנית, עבר טיים. ב-1970 לכתבות חתומות. אבל הוא עדיין רוגל במידה רבה בעיקרון של ההיסטוריון הקסוטי תומאס קרלייל (1795-1881) אשר קבע, כי "היסטוריה היא הביגורפיה של אנשים גדולים", ועדיין מרבה למקד את הכתיבה באישים.

טיים עדיין סבור כי אוניקטיביות גרידא בריווח חרשות לא רק שאינה אפשרית אלא היא גם בלתי-רצויה. יחד עם הקפרה על הגינות ואיוון, עיסוקו של עיתון הוא, בסופו של דבר, בהריצת מישפט.

וטיים עדיין מחזיק בעיקרון העיתונאי שלו — מתי שרק אפשר, לספר את הסיפור לפי סדר העניינים. וזה גם מה שעשה השבוע בגיליון היובל ה-60 המיוחד והכרסתי — 80 עמודי עבר לכתבות ארוכות יותר, מעמיקות יותר, חושפות יותר.

אולם תמיד ידע טיים סודות מן החדר, והוא גילה סודות מחררים רבים:

בראנדו (ב.הטאנגו האחרון) בדירה לא-מרוהטת

טיים ליווה את השינויים האלה בנאמנות מדי שבע. אם כי תוך כדי כך השתנה גם הוא. מסיגנון קצר ופשטני עבר לכתבות ארוכות יותר, מעמיקות יותר, חושפות יותר.

אולם תמיד ידע טיים סודות מן החדר, והוא גילה סודות מחררים רבים:

אטום פּרם נקע. העיקרי של יפאן היה גולמי. חברת-הסילון טרם קמה וכאשר דיברו על "שואה" התכוונו, בדרך כלל, לדליקת-ענק.

השנה היתה 1923 והגרי לוס, צעיר אמריקאי יליד סין (בן להורים מיסיונרים), בן 24, הוציא לאור את הגיליון הראשון של שבועון החרשות טיים (ומן). היה זה גליון בן 32 עמודים, שעורכו, כמסופר בזיכרונו תיהם, מילאו בקושי שלוש מוניות.

היום, 60 שנה יותר מאוחר, טיים הוא אבן-היסוד של אימפריית-תיקשורת, עם אלפי עובדים ומחזור שנתי של מאות מיליוני דולר, המוציאה לאור שבועונים, ירחונים וספרים; מחזיקה בבעלותה תחנות טלוויזיה ואפילו בעצרת בעצמה, ביצרותיה היא, את העצים לגייר שלו היא זקוקה להדפסת פירסומיה.

ביוגרפיה של אישים

היו אלה 60 שנה שבהן עולם ומלואו השתנה מקצה אל קצה.

בעת כינון המערכת הנוכחית של העולם הזה, בשנת 1950, היו לסיגנון ולנוסח טיים השפעה רבה על סיגנון העולם הזה ומדוריו.

מרד במינכן וטבח בספרד

כפסיפס הוזה של 60 שנות היסטוריה, החמיץ טיים מעט מאוד. בשנתו הראשונה, 1923, ידע

מספר עמודי המערכת בגליון ממוצע של העולם הזה — 55 עמודים, הנותנים, בגלל גודלם ושפתם העברית התמציתית יותר מן האנגלית, כ-50% יותר חומר מערכת לגליון מאשר טיים.

מיכתבים למערכת: זה אתה, טדי?

מייד לאהבה באל"ף רבתי ומשולשת.

מסדרים את הרהיטים. ב-1980 כתבת ננסי רגן, באותה העת עדיין אשת המועמד לנשיאות, המתרוצצת איתו במסע-הבחירות ברחבי ארצות-הברית:

רק למען הסדר הטוב: איני קונה שמלות של 5000 דולר; אין לי אסף תכשיטים נרחב ולא אסף של ציורים או עתיקות; וכן אין לי ספר או אדריכליפנים צמודים. אני עושה את שערי אחת לשבוע, ואני פשוט איני מבינה מה הייתי עושה עם אדריכליפנים. אולי הוא היה יכול לסדר מחדש את הרהיטים בכל פונדקי הרכים שבהם אני מבלה לאחרונה?

וכמובן, לא נעדר גם הפן הישראלי. במכתב האחרון המייצג את 1982, כתב הקורא טדי קולק (החזות: ראש-העירייה, ירושלים): מאו הופיעה כתבתכם על ירושלים, היו לנו אינסוף קריאות-שלפן מקוראים הבורקים את מיספרה-השלפון שלנו כנתי. המיפסר הזה מופיע עכשיו גם כטיים וגם במדרוך השלפון הירושלמי. המטלפנים מצלפים ממקומות מרחוקים כדטרויט (בארצות-הברית) ופרת, אוסטרליה, והם שואלים אם אכן זה אני, ראש-העירייה?

ראש-עירייה קולק שיחה מאוסטרליה

לנמלה-העופה — שממנו נעלמתי, לגמרי בגפי, לבוגוטה. שלישיית: בתצלום הגברת מרחקת ממני לפחות 50 סנטימטר. לכן אבשם להחזיר את נשי כל העולם לשמור על מרחק של לפחות קילומטר אחד מהייבטושנקו הנכל הזה, אחרת יתרגמו זאת כמה כתבי-עיתונות

לשמי האפריקאי, האם מותר לי — הייתי שמחה לאיית אותו עבורכם כמדויק:

תזילק מאקבה קיינוואשו נגובאמה ייקאטאלי אנכסוה בנטנה כאלומי קסה אופון אבאגא-אבוליה אויבפקלי מביה ייטשולה סיתי קסה סאקו קוויגיה...

הגיב טיים ביובש: התרגום החופשי לשמה של העלמה מאקבה הוא: יש אקסה, כי אחרי הארובה (בני שבט) הקסוטה שזברים את הצלחות.

אישיות בינלאומית אחרת שהיה לה מה לכתוב לטיים היה המשורר הדוסי יבגני יטשושנקו. כתב הוא ב-1968:

במדור אנשים פירסתםם תצלום שלי יחד עם מעריצה צ'לית מסתורית אשר, לדבריכם, ליוותה אותי מצ'ילה למונטבידיוא וזיה עימי בבית-המלון.

לרוע המזל, אני חייב לסווג כתבה זאת כבלתי-מדויקת. קודם כל, הגברת הזאת אינה צ'לית. היא ארוגואית, ואין לה כל סיכה לגור עימי כאותו בית-מלון, כי יש לה בית במונטיבידיוא.

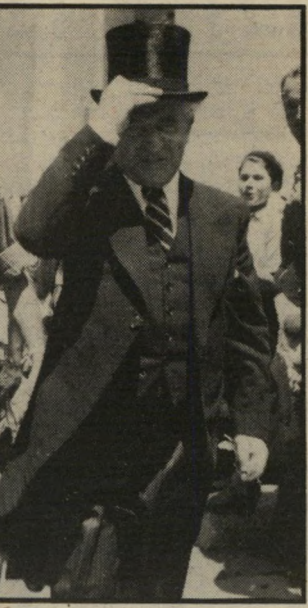
שנית: בתמונה היא מופיעה איתי לבד, אבל לצידנו היו נאותה העת רבים מידידי האורוגואיים וידידים מן השגרירות הסובייטית, אשר ליוונו, יחד עם אותה גברת,

טיים כלל בגיליון-היובל מיכור מיכתבים למערכת. אחד מכל שנה, רבים מהם בתימית של קוראים ידועים (כמו נשיא ארצות-הברית פורקלין רוזוולט; הצייר סאלוואדור דאלי; הסופר ויליאם סארוואן; המתעמלת הרומניה נאדיה קומנצ'ו). רבים הם גם המיכתבים מקוראים סתם, כמו זה של ו"ז ג'נס מבייטסוויל, ארקנסו, הכותב ב-1930:

ציינתם (בגיליון הקודם) כי תגשי ותבר משיקה בבית הלכן חתול-אסופי מן הרחוב בחלב, האם חלב זה הוא על חשבון העם האמריקאי או שהגשיא מספק את החלב מחשבוננו הוא?

ב-1948, למשל, היתה לשחקן הקולנוע האמפריי בוגארט תלתה של ממש:

במקשה לכלול את העלמה (לורן) באקאל ברשימת הצוות של (הטרט) קי לארגו במדור קצר וקולע בקולנוע שלכם, ולאזע פעם אחת בלבד — משום שהעלמה באקאל היא אשתי, ואני צריך לחיות עימה. העלמה באקאל התעייפה כבר מזמן להיות מתוארת בתור "ובלית" שזברים את הצלחות. במכתבה העניינו כתבה הזמרת הדרום-אפריקאית מרים מאקבה, בת שבט הקסוטה, ב-1960: היתה לכם טעות קלה בקשר

בן-גוריון, 1948 בשעה ארבע בדיוק

לספר, תחת הכותרת המרידה במרתף הבירה:

בחסות החשיכה הפלז לרחובות מינכן, בירת בוואריה, הפלמרשל אריד פון-לודנרופ, חתם-פנים, מר" שע ודבק במטרתו, כשהוא מלווה ערידי האוסטרי הנאמן שלו, הר אדולף היטלר, כדי לבצע הפיכה לטובת בית הוהנצולרן, ביום ה-9 בנובמבר, יום השנה החמישי להתפטרות הקיסר.

וכך נמסרה הכתבה עד סיומה: "פלוגות-הסער של היטלר שלטו בעיר, ולמחרת זרחה השמש באור-יקרות. ה'קאנצלר' היטלר וה'מפקד העליון' לודנרופ נמצאו במישרי-המלחמה. כשהריכסוהר הבאווארי, הנאמן לממשלה החוקית, פרץ לבניין, ואחרי קרב קצר דוכאה 'מרידת מרתף' הבירה."

אלא, כפי שההיסטוריה וטיים ידעו לספר בשנים הבאות — לא לתמיד.

ב-1937, תחת הכותרת פשע איום, סיפר טיים: "בגארניקה, עיירה ספרדית של 10 אלפים נפש, מיפעלית-חמושת קטן וקסרקטין כפרברים. גארניקה היא גם בירתם המטורית של הבאסקים. לעיירה הזאת היו באים מלכים ספרדיים, כולל פרינאנר ואינולה, ונשערים ליד גוציאלון עתיק להגן על זכויותיהם של בני העם הבאסקי."

בשבוע שעבר שטפו מטוסים גרמניים את המקום גליס-גלים, בעוקרם את הבתים מסודותיהם בפצצות כבדות, ותוך שיתרוו נחלי פצצות-הצתה מבריקות, עשויות אלומיניום ובנות קילו כל אחת, אשר הפכו את העיר הקדושה לכישש.

בחולפם מעל גגות הבתים, כאו אחרי המפציצים מטוסי-הקרב, כשהם יורים ממיקלעיהם, מריצים את האכרים המבוהלים ררך שדותיהם, כשהם משתרעים ארצה לתוך דמם הם. יותר מ-800 גברים, נשים וילדים נהרגו."

יחסי-מין בעמידה

כך זועזעת והישגים, מבשרים והצלחות — טיים מסקר הכל. חוק וספורט, רפואה ואמנות, תיאטרון וקולנוע.

הנה, למשל, הפתיח לכתבה דיוקנו של אדם חושני, ב-1973, המדברת על סירטם השעורוייתי (באותים ימים) של